

**Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej w Czaszynie**

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. nr 78, poz. 483ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989r. (Dz.U. z 1991r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii(Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/18
- Statut Szkoły Podstawowej w Czaszynie .

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole podstawowej w Czaszynie opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/17
- wniosków i analiz (zespołów przedmiotowych),
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Z przeprowadzonych badań wynika, że w szkole występują niewłaściwe postawy, takie jak:

- brak poszanowania własności,
- przejawy agresji słownej i fizycznej,
- brak opiekuńczości starszych uczniów w stosunku do młodszych,

Przeprowadzone ankiety wykazały, że uczniowie mają zaniżoną samoocenę, nie zawsze potrafią korzystać z różnych źródeł wiedzy. Sytuacja materialna wielu rodzin jest trudna.

Podmiotem działań wychowawczych w stosunku do swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej uzupełniają w tym zakresie obowiązki rodziców, wspomagają ich oraz współdziałają z nimi. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju wychowanków. Program wychowawczy stanowi wytyczne do pracy wychowawczej dla dyrektora szkoły, wychowawców klas, nauczycieli przedmiotów, pedagoga szkolnego, samorządu uczniowskiego, pracowników niepedagogicznych oraz organizacji i instytucji wspomagających pracę szkoły. Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych do uczniów szkoły.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu –przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

I. Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań

ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

II. Sylwetka absolwenta

Ustalone przez społeczność szkolną wartości scalające wspólne dążenia i oczekiwania rodziców i pracowników szkoły stanowią podstawę dla określenia profilu ucznia kończącego naukę w szkole.

Dążeniem Szkoły Podstawowej w Czaszynie jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- jest odporny na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,

III. Cele ogólne

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami,
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 9) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,
- 10) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów i wychowanków w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,

- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i wychowankom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,

- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troska o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- niebezpieczeństwa związane z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

IV. Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,

- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,
- współpracują z sądem, policją, innymi osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespół nauczycieli:

- opracowuje projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizuje i rozwiązuje bieżące problemy wychowawcze,
- ustala potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,

- przygotowuje analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,

6. Pedagog szkolny:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwalanie w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

V. Kalendarz uroczystości szkolnych w roku szkolnym jest opracowywany szczegółowo na każdy rok szkolny, z uwzględnieniem imprez stałych takich jak:

- ślubowanie klas I,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto Niepodległości,
- jasełka i spotkania wigilijne w klasach,
- zabawa karnawałowa,
- powitanie wiosny,
- spotkania wielkanocne,
- rocznica Konstytucji 3 Maja,
- Dzień Rodziny,
- Dzień Dziecka,
- Dzień Sportu,
- zakończenie roku szkolnego.

VI. Szczegółowe cele wychowawcze działania profilaktyczne do realizacji w roku szkolnym 2017/18

1. ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY

Cel nadrzędny: Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej oraz poznaje środowisko i działa w nim.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- posiada informacje o sobie,
- zna swoje ciało,
- jest samodzielne,
- określa swoje uczuci,
- zna swoje możliwości,
- zna wartości moralne,
- posiada informacje na temat swojej rodziny, miejscowości i regionu,

- dba o przyjazną atmosferę w grupie i współdziela w niej,
- wie, że jest Polakiem, zna symbole narodowe,
- wie, co to jest Unia Europejska,
- zna kulturę innych krajów,
- wie, że należy dbać o zdrowie, żyje w zdrowym otoczeniu,
- dba o sprawność fizyczną,
- wie, że jesteśmy członkami wspólnoty narodowej i etnicznej.

2. KLASA I:

CEL NADRZĘDNY:

Dziecko znajduje swoje miejsce w grupie i działa w niej, zna normy zachowania i wedle nich postępuje, umie zachować się w różnych sytuacjach, jest dobrym Polakiem.

CELE SZCZEGÓŁOWE

- Adaptacja ucznia do nowej sytuacji, nowej roli
- Pomagamy sobie.
- Jesteśmy wzorem dla innych.
- Kultuwujemy tradycje oraz zwyczaje klasowe i szkolne.
- Dbamy o swoje zdrowie i bezpieczeństwo.
- Wspieranie rozwoju uczniów.
- Interesujemy się przyrodą.
- Jesteśmy Polakami.
- Poznajemy historię naszej miejscowości, gminy.
- Rodzice w życiu naszej klasy, szkoły.

3. KLASA II

Cel nadrzędny:

Kształtowanie więzi uczuciowych, nawyków dobrego zachowania, właściwego komunikowania się w rodzinie i szkole.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- Zna swoją szkołę, jest członkiem społeczności szkolnej
- Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych
- Troszczy się o estetykę sali lekcyjnej
- Rozwija zainteresowania przyrodnicze, rozumie potrzebę ochrony środowiska.
- Jest wzorem zachowania i prawdziwym przyjacielem dla innych
- Uczestniczy w wydarzeniach oraz uroczystościach szkolnych i klasowych
- Umacnia poczucie własnej tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej.
- Troszczy się o swoje zdrowie, wie co zagraża zdrowiu
- Identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami
- Zachowuje ostrożność w kontaktach z nieznanymi i w różnych sytuacjach życiowych
- Wykazuje ciekawość poznawczą, twórcze nastawienie do życia

4. KLASA III

Cel nadrzędny: Rozwijanie samodzielności, obowiązkowości, podejmowania odpowiedzialności za siebie i najbliższe otoczenie.

Cele szczegółowe:

- zna swoje prawa i obowiązki,
- jest odpowiedzialny za postępowanie swoje i innych,
- troszczy się o estetykę klasy i szkoły,
- zdobywa sympatię innych- jest prawdziwym przyjacielem, unika agresji,
- wykazuje tolerancję,
- wie, że nie może ufać każdemu człowiekowi,
- rozumie i docenia wartość dziedzictwa kulturowego,
- zna swoje miejsce w rodzinie,
- dba o swoje zdrowie i bezpieczeństwo,
- przestrzega zasad higieny, zdrowo się odżywia,

- ma świadomość, że jest istotną częścią środowiska, w którym żyje,
- posiada poczucie tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej,
- wspieranie rozwoju uczniów.

5. KLASA IV

Cel nadrzędny:

Uczeń rozumie siebie i dostrzega prawidłowości rządzące światem zewnętrznym.

Cele szczegółowe:

- ma poczucie swoich korzeni - rodzina, środowisko, szkoła,
- ustala, jakie są jego potrzeby, obowiązki i jakie powinien podejmować decyzje,
- jest świadomy swoich mocnych i słabych stron,
- akceptuje samego siebie i swoje osobiste prawa,
- doświadcza różnych uczuć i potrafi je nazwać,
- potrafi nazwać własne zachowania,
- posiada umiejętność współpracy w zespole,
- uczestniczy w uroczystościach związanych z zachowaniem tradycji i kultury regionu i kraju,
- korzysta w życiu codziennym ze środków masowego przekazu,
- jest ciekawy świata i wyraża potrzeby rozszerzania swoich zainteresowań,
- zna i przestrzega zasady zdrowego stylu życia,
- rozwija swoją osobowość w zakresie właściwych postaw i zachowań,
- ma wiedzę na temat środków uzależniających i cyberprzemocy,
- ma potrzebę aktywności ruchowej w szkole i poza szkołą,
- dba o bezpieczeństwo własne i innych,
- jest zaangażowany na rzecz potrzebujących pomocy,
- bierze aktywny udział w działaniach czytelniczych realizowanych w szkole.

6. KLASA V

Cel nadrzędny :

Uczeń zna normy i zasady życia społecznego i według nich postępuje.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- jest świadomy swojej niepowtarzalności, dostrzega i akceptuje niepowtarzalność innych,
- potrafi tworzyć i wzmacniać pozytywne relacje międzyludzkie,
- posiada konkretną wiedzę o tym jak radzić sobie z trudnościami w kontaktach międzyludzkich,
- podejmuje próby konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów,
- posiada umiejętności dobrego komunikowania się: potrafi wyrażać swoje opinie i sądy, nie naruszając godności drugiej osoby,
- przyjmuje postawy asertywne,
- jest przygotowany do życia w społeczeństwie informacyjnym i świadomie korzysta ze środków społecznego przekazu,
- posiada umiejętność współpracy w zespole,
- podejmuje działania na rzecz innych osób,
- zna zachowania ryzykowne i wie, jak ich unikać,
- funkcjonuje w szkole wolnej od agresji i przemocy,
- podejmuje i realizuje zachowania prozdrowotne.

7. KLASA VI

Cel nadrzędny:

Uczeń ma poczucie własnej wartości, dąży do określenia swojej tożsamości.

Cele szczegółowe:

- rozumie znaczenie „hierarchii wartości”,
- dostrzega wartość życia i przyjmuje je jako fundament wszystkich innych wartości,

- potrafi docenić wartości przyrody i rzeczy nas otaczających,
- wzbogaca swoją osobowość szukając życiowej pasji,
- ma poczucie własnej godności i szanuje godność drugiego człowieka,
- potrafi dostrzegać wokół siebie innych ludzi, ceni przyjaźń i miłość,
- jest świadomy odpowiedzialności za słowa, stara się, aby jego słowa nie różniły się z czynami,
- stara się efektywnie i mądrze wykorzystać czas,
- wytrwale dąży do osiągnięcia obranego celu w nauce,
- podejmuje i realizuje zachowania prozdrowotne,
- wzbogaca swoją wiedzę na temat kultury, obyczajów oraz sytuacji społeczno-politycznej w innych krajach europejskich,
- jest przygotowany do życia w społeczeństwie informacyjnym,
- jest świadomy niebezpieczeństw, jakie niesie ze sobą patologizacja życia w szkole,
- zna przyczyny i skutki uzależnień,
- wzbogaca rozwój osobowości w zakresie właściwych postaw i zachowań,

8. KLASA VII

Przy tworzeniu programu zwrócono uwagę na następujące aspekty:

- potrzeby i możliwości rozwojowe uczniów,
- problemy i zjawiska społeczne, które mają wpływ na życie uczniów naszej szkoły,
- wiedzę dotyczącą tematów ważnych dla młodzieży

Cel nadrzędny:

„Jestem kulturalnym nastolatkiem”

Cele szczegółowe:

- poznanie ogólnie przyjętych i aprobowanych sposobów zachowania się w różnych miejscach i sytuacjach;
- postrzeganie kultury osobistej jako wartości, którą należy rozwijać i chronić;
- poznanie praw i obowiązków wynikających z życia w społeczności;
- kształtowanie postawy tolerancji wobec ludzi i zjawisk;

- rozwijanie umiejętności wypracowania kompromisów i rozwiązywania sytuacji trudnych

VII. SYTUACJE WYMAGAJĄCE POMOCY WYCHOWAWCZEJ

Sytuacje pozytywne:

1. Wyraźne wyniki pracy nad sobą np.: poprawa ocen, zaprzestanie spóźnień, opanowanie agresji i innych emocji negatywnych.
2. Inicjatywa w różnorodnej działalności (w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych) zorganizowanie imprezy.
3. Systematyczna dbałość o klasę lub klasopracownię.
4. Systematyczna pomoc w bibliotece lub innych agendach szkoły.
5. Systematyczna dbałość o otoczenie szkoły, zieleni, itp.
6. Pomoc koleżeńska udzielana systematycznie np.: opieka nad niepełnosprawnym, pomoc w nauce.
7. Systematyczna pomoc osobom starszym lub niepełnosprawnym spoza szkoły.
8. Wyjątkowy (wybitny) udział ucznia w życiu rodzinnym np.: opieka nad młodszym rodzeństwem, dziadkami, systematyczne prace porządkowe itp.
9. Dobry wpływ na kolegę, kolegów.
10. Szczególnie wyróżniająca kultura i subtelność.
11. Wyjątkowe zasługi np.: dla ochrony życia, zdrowia, mienia, środowiska.

Pochwały, nagrody, przywileje:

A. Pochwała ustna:

- bezpośrednia, indywidualna,
- przed klasą,
- przed całą szkołą.

B. Podniesienie oceny z zachowania.

C. Pochwała pisemna:

- dyplom uznania,
- wpis do dokumentów,
- list pochwalny do rodziców.

D. Nagrody książkowe.

E. Ufundowanie pomocy służącej rozwojowi zainteresowań np.: farby, filmy, itp.

F. Ufundowanie biletów np. do kina.

VIII. SYTUACJE WYMAGAJĄCE INTERWENCJI WYCHOWAWCZEJ

Zasady ogólne:

1. Podstawą wychowawczą systemu jest ponoszenie konsekwencji popełnionego czynu. W miarę możliwości uczniowie dokonują naprawy uczynionego zła.
2. Stosowane środki wychowawcze w miarę możliwości powinny przynosić pożytek szkole.
3. Każdorazowo sprawcom zła należy wyjaśnić istotę dokonanego czynu i sens zastosowanego środka wychowawczego.
4. Ocenie podlega zachowanie ucznia zarówno w szkole jak i poza szkołą.
5. Może nastąpić złagodzenie kary w przypadku szczególnych zasług ucznia.
6. W przypadkach nietypowych, nie mieszczących się w schemacie należy próbować indywidualnie określić karę ucznia lub powołać komisję nauczycielsko – uczniowską do rozpoznania sprawy.

Sytuacje niewłaściwe:

1. Niesolidność, nieterminowość, nie wywiązywanie się z zobowiązań np.: z zadania społecznego, z regulaminu biblioteki, itp.
2. Spóźnienie na zajęcia.
3. Nieuzasadnione opuszczanie zajęć szkolnych: indywidualnych, zbiorowych.
4. Nieodpowiedni strój i wygląd np.: niechlujny, niehigieniczny, wyzywający, jaskrawy; wskazujący na przynależność do nieformalnych grup młodzieżowych zagrażających porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu.
5. Brak obuwia szkolnego.
6. Dewastowanie i marnotrawstwa dóbr materialnych.
7. Niszczenie środowiska przyrodniczego.
8. Nieopanowany gniew, agresywne zachowanie.

9. Stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej (wobec ludzi i zwierząt).
10. Krzywdzenie innych poprzez bezpośrednie podważanie autorytetu lub opinii. Zaleca się unikanie wyrażania opinii negatywnej o ludziach.
11. Unikanie odpowiedzialności za popełnione czyny poprzez obarczanie winą innych.
12. Wynoszenie się ponad innych np.: nadmierne chwalenie się dobrami materialnymi, strojem, przywilejami.
13. Palenie papierosów.
14. Picie alkoholu.
15. Stosowanie i rozprowadzanie środków odurzających.
16. Kłamstwa, kręactwa.
17. Fałszerstwo.
18. Kradzież.
19. Wulgarny sposób bycia.
  - Zachowanie,
  - Gesty,
  - Słownictwo,
  - Wygląd.
20. Wulgaryzowanie uczuć intymnych swoich i cudzych.
21. Brak szacunku dla rodziców i innych osób starszych.
22. Obojętność wobec czynionego zła np.: brak reakcji na niszczenie, dewastowanie, znęcanie się, itp.
23. Czyny podlegające kodeksowi karnemu.
24. Zachowanie narażające na szwank dobre imię szkoły.

Środki wychowawcze:

1. Rozmowa wychowawcza nauczyciela z uczniem (nauczyciel, który pierwszy raz zetknął się z problemem).
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem.
3. Rozmowa wychowawcy z rodzicami:
  - telefonicznie
  - z wezwaniem do szkoły
  - w obecności dyrekcji

4. Skierowanie ucznia na rozmowę wychowawczą z dyrekcją.
5. W ostateczności postawienie ucznia przed Radą Pedagogiczną.
6. Obniżenie stopnia z zachowania (o jeden stopień, o więcej stopni).
7. Wpisanie nagany do akt.
8. Naprawienie popełnionej winy lub wyrządzonej szkody. Przeproszenie.
9. Zaproponowanie konkretnej pracy w godzinach wolnych od zajęć lekcyjnych.
10. Odebranie prawa do wycieczki lub innej imprezy klasowej lub szkolnej.
11. Skorzystanie z pomocy specjalisty np.: psychologa, pedagoga, lekarza (psychiatry), prawnika.

IX. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu przeprowadzana jest poprzez:

- Obserwację zachowań uczniów,
- wywiady z nauczycielami, uczniami i rodzicami,
- prace praktyczne uczniów,
- dyskusje,
- wewnętrzną ewaluację szkoły,
- zewnętrzną ewaluację szkoły,
- analiza dokumentacji, ankiety

Załącznikami do programu wychowawczego szkoły są:

1. harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych poszczególnych klas,
2. tematyka godzin wychowawczych,
3. działania wychowawczo-profilaktyczne na poszczególnych zajęciach edukacyjnych,
4. harmonogram imprez i uroczystości szkolnych.